

SXEDIO.E34

15.3.1908: ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΤΟΥ 1908. ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Οι δημοτικές εκλογές που έγιναν στις 15 Μαρτίου 1908 δεν έφεραν το ποθητό αποτέλεσμα για τους Κιτσιακούς τουλάχιστον στη Λευκωσία, όπου δημιούργησαν μεγαλύτερο αδιέξοδο, παρά το αποτέλεσμα που περίμεναν.

Κι αυτό, γιατί, εκλέγηκαν τρεις από την Κιτσιακή παράταξη και τρεις από την Κυρηνειακή, πράγμα που δημιουργούσε αδιέξοδο σε μια ενδεχόμενη εκλογή του δημάρχου από τα εκλεγέντα μέλη του δημοτικού συμβουλίου σε περίπτωση που η κάθε παράταξη επέμενε να υποστηρίξει το δικό της υποψήφιο.

Από την άλλη στις εκλογές εκλέγηκαν πέντε μωαμεθανοί, οι οποίοι μια και δεν είχαν διαφορές απειλούσαν να εκλέξουν δικό τους δήμαρχο.

Στις άλλες πόλεις οι εκλεγέντες ήταν και από τις δυο παρατάξεις ή ακόμα και άνθρωποι αγαπητοί στην κοινότητα τους χωρίς απαραίτητα να πρόσκειντο σε κόμματα.

Ό,τι αποδείχθηκε από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήταν ότι οι ψηφοφόροι στη Λευκωσία, αλλά και στις άλλες πόλεις ψήφισαν με διαφορετικό τρόπο σε σύγκριση με την εκλογή των μελών του Νομοθετικού. Βασική αιτία ο παραγωντισμός και οι στενοί δεσμοί που ανέπτυσαν στις τοπικές κοινωνίες οι υποψήφιοι.

Τα αποτελέσματα των εκλογών όπως δημοσιεύθηκαν στην "Φωνή της Κύπρου" στις 16/28 Μαρτίου 1908 έχουν ως εξής:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ: Ψήφισαν 806 και πήραν:

Χρ. Γ. Μιχαηλίδης 475 λευκές ψήφους και 391 μαύρες

Ν. Δέρβης 471 με 393,
Α. Θεοδότου 470 με 396,
Ιω. Βεργόπουλος 469 με 397,
Π. Κωνσταντινίδης 467 με 396,
Α. Ταβερνάρης 457 με 409,
Κ. Λοϊζίδης 450 με 416,
Δ. Σεβέρης 450 με 417,
Α.Μαρκίδης 449 με 416,
Α. Λιασίδης 448 με 415,
Πολ. Χριστοφίδης 444 με 417
και Α. Κυριακίδης 440 με 424.

Με βάση το νόμο εκλέγονταν οι πρώτοι έξι υποψήφιοι από τους οποίους οι Α. Θεοδότου, Ν. Δέρβης και Α. Ταβερνάρης ανήκαν στους Κιτλιακούς και οι Χρ. Μιχαηλίδης, Ι. Βεργόπουλος και Π. Κωνσταντινίδης που ανήκαν στους Κυρηνειακούς.

Ο προηγούμενος δήμαρχος και ηγέτης της κυρηνειακής παράταξης Αχιλλέας Λιασίδης έμεινε εκτός Δημοτικού Συμβουλίου με διαφορά μόλις εννέα ψήφων.

ΘΕΩΜΑΝΟΙ: Πλειοψήφισε ο συνδυασμός του Σεφκέτ Βέη. Εκλέγησαν οι Σεφκέτ Βέης, Χαχρής Βέης, Ασσάφ Βέης, Τζεμάλ Βέης και Σαμί Εφέντης.

Όπως σημείωνε η εφημερίδα σε αντίθεση με τους Χριστιανούς "οι υποψήφιοι του αποτυχόντος συνδυασμού των οθωμανών ευρισκόμενοι εν τω τόπω της διαλογής, άμα ως εγνώσθησαν τα αποτελέσματα εγερθέντες συνεχάρησαν τους επιτυχόντας".

ΛΕΥΚΑ: Εξελέγησαν χωρίς ανθυποψηψίους ο Χ. Τερεζόπουλος και Ησαΐας Κ. Χατζηιωάννου από δε τους μαμαεθανούς "διά πλειονοψηφίας" οι Χαβάν Αρίφ, Ραήφ Χασάν, Αχμέτ Γαλήπ Ιζέτ, Αχμέτ Χαρίτ, Χασάν Φεταή, Δανίς Χασάν, Χουσεΐν Ζιχνή και Σακίρ Βέη Μεχμέτ Αλή.

ΜΟΡΦΟΥ: Κέρδισε ολόκληρος ο συνδυασμός του Κωστή Γεωργιάδη.

Εκλέγησαν οι Κωστής Γεωργιάδης, Μ. Λοϊζίδης, Ν.

Γαβριηλίδης, Χατζηχαρ. Κυριακίδης, Κλ. Χ. Λυμπουρής, Χριστ. Ιωαννίδης, Χριστ. Μιχαηλίννας και Μιχαήλ Κτωρή Χατζηλίρα.

ΠΑΦΟΥ: Εκλέγηκε ο συνδυασμός του Ν. Νικολαΐδη.

Εκλέγησαν επίσης οι Σ. Νικολαΐδης, Ν. Ιερόπουλος, Σ. Μαρκίδης και Ε. Αντωνιάδης

ΚΕΡΥΝΕΙΑ: Εκλέγηκε ο συνδυασμός του Χρ. Φιερού. Εκλέγησαν οι Χρ. Φιερός, Μ. Σιακαλλής, Δ. Δημητριάδης, Ι. Βασιλείου. Γ. Βασιλείου και Κυρ. Χατζηχαραλάμπους.

ΛΕΜΕΣΟΣ: Εκλέγησαν οι Σ. Αραούζος, Χρ. Σώζος, Δ. Χατζηπαύλου, Γ. Ρωσσίδης, Ν. Κ. Λανίτης, Ε. Ζήνων και Ιακωβίδης.

Δήμαχος εκλέγηκε μάλιστα ο Χρ. Σώζος με 5 ψήφους έναντι τεσσάρων του Σπύρου Αραούζου.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: Εκλέγησαν ο Λουκάς Γεωργίου, Δ. Σολομωνίδης, Μ. Λοϊζίδης, Χαρ. Δημητρίου και Νικολ. Μοσχοβίας.

ΚΑΡΑΒΑΣ: Πλειοψήφισε ο συνδυασμός του Γρ. Χατζηλάμπρου. Εκλέγησαν οι Γρ. Χατζηλάμπρου, Κ. Δακτυλιάδης, Γ. Ψύλλος, Μ. Κωνσταντινίδης, Ιακ. Παρασκευάς, Πιερής Χατζηλουκάς, Ιάκωβος Κωνσταντίνου και Ιω. Χατζηνικολάου.

ΛΑΠΗΘΟΣ: Πλειοψήφισε ο συνδυασμός του κ. Πύργου.

ΛΑΡΝΑΚΑ: Εκλέγησαν οι Ν. Θεμιστοκλέους. Α. Γραμμενόπουλος. Β. Μαυρογιάννης, Σούντιας, Ευ. Χατζηϊωάννου, Μιχ. Νικολαΐδης και Ευστάθιος Ευαγγελίδης.

Ιδιαίτερα δύσκολα τα πράγματα παρουσιάζονταν όπως αναφέρθηκε στο Δήμο Λευκωσίας όπου είχαν εκλεγεί τρεις Κιτσιακοί, τρεις Κυρηνειακοί και πέντε μαμαεθανοί. Οι δύο πλευρές δεν φαίνονταν να υποχωρούν και μια αυστηρή προειδοποίηση έδινε στις 15 Μαρτίου η εφημερίδα "Κυπριακός Φύλαξ" που απηχούσε τις απόψεις των Κιτσιακών:

"Ως φαίνεται σήμεραν συγκεκριημένον το

Δημοτ. Συμβούλιον Λευκωσίας είναι φυλετικόν και κομματικόν μωσαϊκόν, ενώ εξαφανίζεται και μηδενίζεται ή τε προσωπική και η κομματική ευθύνη, αίτινες μόναι θα εχρησίμευον ως ελατήριον προς κοινωφελή προοδευτικήν δράσιν του δημαρχείου. Η δημοτ. διαχειρίσις παραδίδεται, εις αθλίαν τω όντι κατάστασιν και πολύ φοβούμεθα ότι θα αποβή έτι χειρών, οιοσδήποτε και αν ήθελεν αναλάβει αυτήν ως υπεύθυνος Δήμαρχος και Πρόεδρος τοσούτον πολυμερούς και ποικιλοχρόου Δημοτ. Συμβουλίου. Εάν μεταξύ των ομοφρόνων προκύπτωσιν αντιθέσεις και διχόνοιαι, δυνάμεθα να αναλογισθώμεν ποίον Βαβέλ θ' αποβή το Συμβούλιον τούτο, εν ω ο ένας θα τραβά πετσίν και ο άλλος τομάριον και τούτο εις βάρος ολοκλήρου πόλεως".

(Μεταγλώττιση)

Όπως φαίνεται σήμερα συγκροτημένο το δημοτ. συμβούλιο Λευκωσίας αποτελεί φυλετικό και κομματικό μωσαϊκό, ενώ εξαφανίζεται και μηδενίζεται και η προσωπική και η κομματική ευθύνη, οι οποίες μόνες θα χρησίμευαν ως ελατήριο για κοινωφελή προοδευτική δράση του δημαρχείου. Η δημοτ. διαχείριση παραδίδεται σε αθλία πραγματική κατάσταση και πολύ φοβόμαστε ότι θα αποβεί ακόμη χειρότερη οποιοσδήποτε κι αν ήθελε να την αναλάβει ως υπεύθυνος πολύχροου δημοτ. συμβουλίου. Εάν μεταξύ των ομοφρόνων προκύπτουν αντιθέσεις και διχόνοιες μπορούμε να αναλογιστούμε ποιο Βαβέλ θα αποβεί το Συμβούλιο αυτό, στο οποίο ο ένας θα τραβά πετσί και ο άλλος τομάρι και αυτό σε βάρος ολόκληρης πόλης.

Οι εκλογές στη Λευκωσία έγιναν μέσα σε ένταση, απειλές, παρεμβάσεις και αντεγκλήσεις. Ιδιαίτερες ήταν οι παρεμβάσεις ιερωμένων της Αρχιεπισκοπής υπέρ των Κυρηνειακών κυρίως. Ο "Κυπριακός Φύλαξ" στην ίδια έκδοση (15.3.1908) κατάγγελλε:

"Δελεαστικοί πειρασμοί και πιέσεις ησκήθησαν επί πολλών εκλογέων εν Λευκωσία διά, υπόπτων διαχειριστών εκκλησι. και μοναστηριακών εν τη πόλει κτημάτων και είμεθα κάτοχοι ειδοποιήσεως μοναστηριακής αρχής περί εκκενώσεως καταστήματος εν τη αγορά εντός οκτώ ημερών επί απειλή δικαστικής εγκλήσεως κατ' αυτήν την παραμονήν των δημοτι. εκλογών ηπειλήθησαν πολλοί ότι θα εζητείτο η έξωσις των από εκκλησιαστικών καταστημάτων αν μη εψήφιζον υπέρ των ευνοουμένων των διαχειριστών, απητήθη η άμεσος καταβολή καθυστερήσεων ενοικίων ή άλλων χρεών (υπάρχουσι δε πολλάί και λίαν σημαντικά καθυστερήσεις ενοικίων εις εκκλησιαστι. καταστήματα) και είδομεν εκλογείς φεύγοντας και κρυπτομένους μακράν των καλπών, διότι τοιαύτη ήτο η απαίτησις εκείνων, εξ' ων εξήρητο η διατήρησις ή έξωσις αυτών από εκκλησιαστικών κτημάτων".

Μεταγλώττιση)

Δελεαστικοί πειρασμοί και πιέσεις ασκήθηκαν σε πολλούς εκλογείς στη Λευκωσία μέσω ύποπτων διαχειριστών εκκλησιαστικών και μοναστηριακών κτημάτων στην πόλη και είμαστε κάτοικοι ειδοποίησης μοναστηριαρχής αρχής για εκκένωση καταστήματος στην αγορά μέσα σε οκτώ ημέρες με την απειλή δικαστικής έγκλησης κατά την παραμονήν των δημοτικών εκλογών, πολλοί απειλήθηκαν ότι θα ζητείτο η έξωση τους από εκκλησιαστικά καταστήματα αν δεν ψήφιζαν υπέρ ευνοουμένων των διαχειριστών, απαιτήθηκε η άμεση καταβολή καθυστερημένων ενοικίων ή άλλων χρεών (υπάρχουν δε πολλές και πολύ σημαντικές καθυστερήσεις ενοικίων σε εκκλησιαστικά καταστήματα) και είδαμε εκλογείς να φεύγουν και να κρύπτονται μακριά από τις κάλπες, διότι τέτοια ήταν η απαίτηση εκείνων από τους οποίους εξαρτάτο η διατήρηση ή έξωση τους από εκκλησιαστικά κτήματα.

